

Roman Krznaric

SCHRIJVER EN MODERN DENKER

DOOR ELKE LAHOUSSE • FOTO OPHELIA WYNNE

Wie niet weet wat er de voorbije drieduizend jaar gebeurd is, leeft in armoede. Een citaat van Goethe, maar ik geloof dat. We zijn zoveel fantastische ideeën uit de geschiedenis vergeten die ons kunnen helpen met onze huidige problemen.

Wat zijn de grote dilemma's die ons zorgen baren? Dat was het vertrekpunt van mijn boek. Ik ben in de geschiedenis naar antwoorden gaan zoeken. *The Wonderbox* gaat over geld verdienen, tijd, de wereld ontdekken, gewoon-tes doorbreken, relaties, empathie, de dood.

We hebben zoveel woorden om koffie te bestellen, zo weinig om over liefde te praten. Cappuccino, *latte*, espresso, macchiato. De oude Grieken hadden een rijker liefdesjargon dan wij. Zij spraken over *eros*, *ludus*, *philia*, *pragma*, *agape*, en *phylautia*.

Als er één type liefde is waar ik aan wil werken, dan wel ludus. Die frivole, zorgeloze band die kinderen delen. Ik moet leren loslaten. Wat meer met mijn vrienden op de dansvloer staan, misschien. In een bar in Madrid vertelde een vriend eens over zijn visie op vriendschap. Dat was een openbaring.

Jammer dat we op school geen vakken krijgen over de kunst van het leven. Onze westerse cultuur is geobsedeerd door een andere, meer theoretische vorm van kennis.

Empathie is een revolutionair concept. Tien jaar geleden was niemand daarin geïnteresseerd. De revolutie die we vandaag nodig hebben, draait niet rond nieuwe wetten. Wel rond relaties. We moeten af van het idee dat empathie soft is. Empathie is gevaarlijk, op een goede manier. Het was uit empathie dat in de achttiende eeuw de grote beweging ontstond tegen slavernij.

De slechtste uitvinding uit de moderne geschiedenis is het doctoraat. Het cultiveert gespecialiseerde kennis als de hoogste vorm van slim zijn. Voor mijn doctoraat heb ik zeven jaar Guatemalteekse machthebbers geïnterviewd.

Het leerde me in anderen hun hoofd te kijken. Maar ons onderwijs wil te veel specialisten afleveren, terwijl we allemaal voelen dat er zoveel in één persoon kan zitten. Ik pleit voor de comeback van de renaissanceman.

De 21e eeuw draait rond outrospectie. Vorige eeuw was een tijd van introspectie. De bloei van de psychoanalyse en zelfhulpindustrie maakte dat we gefascineerd waren door onszelf. Het kapitalisme en consumptisme deden daar een schep bovenop. Onderzoek toont nu aan dat er grenzen zijn aan ons geluk als het louter op geld en narcisme gebaseerd is.

Mijn ultieme doel is 's werelds eerste empathiemuseum openen. Ik wil er een menselijke bibliotheek in, waar je personen kunt uitlenen voor een gesprek. En een ruimte met twintig sweatshopwerkers uit Vietnam, die je T-shirts leren naaien. Op het einde van de dag krijg je vijf cent uitbetaald.

Mijn vrouw en ik proberen het leven te zien als een experiment. Het is zo al buitengewoon kort. Elke cultuur heeft niet toevallig een variante uitspraak op *carpe diem*. Je moet risico's durven nemen. Ook al heb je een tweeling van drie, zoals wij. Het leven is geen repetitie.

Ik denk dat we negen zintuigen hebben, misschien elf. Ik geloof bijvoorbeeld dat we een zin hebben voor richting geven. En *biophilia* fascineert me ook, onze instinctieve band met de natuur. Zelfs als je gelooft dat we maar vijf zintuigen hebben, zijn we niet erg goed in ze te benutten.

—
Roman Krznaric is een van de UK's grootste lifestylefilosofen, volgens The Observer. Onlangs verscheen The Wonderbox, een (Engels) boek over de kunst van het leven. In mei verschijnt een boek over werk, in een zesdelige zelfhulpreeks (ook in het Nederlands) gecoördineerd door filosoof Alain de Botton. Info: www.romankrznaric.com. Met dank aan Viktor Wynd's Little Shop of Horrors, een curiositeitenshop in Londen, voor het decor.

